

תת"ע 4339/04-13 - מדינת ישראל נגד רן תגר

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 4339-04-13 מדינת ישראל נ' תגר
בפני כב' השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל - עו"ד מאיר סמי

המאשימה

נגד

רן תגר

הנאשמים

הכרעת דין

1. ביום 9.8.12 נרשמה לנאשם הודעת תשלום קנס המייחסת לו עבירה של נהיגה בדרך המחולקת ע"י שטח הפרדה ומעבר על שטח הפרדה עם רכבו בניגוד לתקנה 36 (ב) לתקנות התעבורה. הנאשם לא חלק על ביצוע העבירה המיוחסת לו. עם זאת, הוא טען לקיומה של אכיפה בדרגות מצד המשטרה. טענה זו מבוססת על כך שבמועד האירוע בו נרשמה הודעת תשלום הקנס לנאשם על ידי השוטרת לילך לוי (להלן: **לילך**) ראתה חברתה של לילך לאכיפה, השוטרת ג'ני בליי (להלן: **ג'ני**) על פי הנטען, חיל בשירות סדיר רכוב על אופנוע המחזיק טלפון נייד בידו. חרף היותה של העבירה שעבר לכאורה אותו חיל חמורה מזו שעבר הנאשם, שוחרר החיל ללא שנרשם לו דוח ואילו נגד הנאשם, כידוע, נרשם הדוח כאמור.

2. במסגרת פרשת התביעה נחקרו עדות התביעה לילך וג'ני. לילך אישרה - על בסיס סרטון שצילם הנאשם - כי אמרה לנאשם כי "לא בא" לג'ני לרשום לחיל דוח. ג'ני העידה אף היא. לדבריה, לא זכרה אם עצרה רוכב אופנוע ושחררה אותו אף מבלי לבדוק במסוף את העבר שלו (ע' 5 ש' 9-10). היא גם לא זכרה אם השיקול ביסוד שחרורו של החיל היה הקנס שאותו היה צפוי לשלם בשל העבירה שעבר (ע' 5 ש' 11-13). עם זאת, ציינה ג'ני כי שוחחה עם החיל, רוכב האופנוע, על הקנס כחלק מן ההסבר בדבר מהות העבירה שעבר לכאורה (ע' 5 ש' 14-17). ג'ני הכחישה כי שוחחה עם החיל 15 שניות בלבד כפי שטען הנאשם וטענה כי בדקה את עברו וכי בדיקה זו אינה חייבת להיערך פיזית מול מסוף משטרה (ע' 5 ש' 21 וש' 24-25).

3. במסגרת פרשת ההגנה טען הנאשם כי בעת שלילך רשמה לו דוח, עצרה ג'ני חייל שרכב על אופנוע ואחז בידו טלפון נייד. לאחר שיחה קצרה בה אמרה ג'ני לחייל כי "לא חראם על הכסף" שוחרר החיל לדרכו מבלי שנבדק מיהו ומה עברו. כאשר החל הנאשם לעמת את השוטרות עם יחסן המפלה לכאורה כלפיו, החלו השוטרות לדבריו להתחמק ממתן תשובה ברורה. לילך טענה כי "לא בא" לג'ני לרשום לחיל דוח ואילו ג'ני השיבה כי אי רישום הדוח לחיל מצוי בתחום שיקול דעתה כשוטרת.

4. בסיכומי המאשימה התבקש בית המשפט, על יסוד התשתית העובדתית בה הודה הנאשם, להרשיעו בעבירה של נהיגה בקלות ראש. עוד נטען בסיכומי המאשימה כי בפועל לא הייתה אכיפה בררנית שכן לא היה מצב בו העבירה נאכפה כלפי הנאשם אך לא כלפי נהגים אחרים שעברו עבירות דומות. ההערות שהעירה ג'ני לחייל בדבר הכסף הן הערות לגיטימיות מצד שוטר שתכליתן להרתיע מפני ביצוע עבירות בעתיד. עוד נאמר כי כל שניתן ללמוד מן הסרטון שצילם הנאשם הוא, כי ג'ני שחררה את החיל משיקוליה, ותו לא. ברור, נטען, גם לנאשם וגם לבית המשפט כי לאחר חלוף למעלה משנתיים ממועד האירוע, ג'ני איננה יכולה להסביר ולפרט את שיקוליה באי רישום דוח לחייל.

לעומת זאת, טוען הנאשם כי העבירה שעבר לכאורה החייל חמורה מזו המיוחסת לו והעובדה שלשטר שיקול דעת אינה יכולה להכשיר את האפליה הבוטה בה נקטה ג'ני, בפרט נוכח עבירה בטיחותית מובהקת מצד החייל. הנאשם טוען כי איזון ראוי במקרה הנדון בין העיקרון של שוויון בפני החוק לבין העיקרון בדבר הצורך לאכוף את החוק מצדיק ביטולו של הדוח באופן בו ישווה מצבו של הנאשם למצבו של החייל ששחרר ללא רישום דוח.

דין והכרעה

5. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים כמפורט לעיל מצאתי להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום. אלה טעמי ההכרעה. כאמור, הנאשם טוען לאכיפה בררנית במובן זה שבעוד שבגין עבירה קלה יותר אותה עבר נרשם לו דוח על ידי לילך, על עבירה חמורה יותר שעבר לכאורה החייל, לא נרשם לאותו חייל דוח על ידי ג'ני. בבג"ץ 6396/96 **זקין נ' ראש עיריית באר שבע**, פ"ד נ"ג (3) 293 (1999)) נקבע כי אכיפה בררנית פוגעת בשוויון משום שהיא מפלה בין אנשים דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא. די בכך שהשיקול הפסול באכיפה, גם אם אינו שיקול יחיד, הוא השיקול המכריע בקבלת ההחלטה לאכוף את החוק. עוד נקבע באותו עניין כי מן הרגע בו הובאו ראיות לקיומה של אכיפה בררנית עובר הנטל אל הרשות להוכיח כי האכיפה הנראית לכאורה בררנית מבוססת על שיקולים ענייניים. טענה זו, לאכיפה בררנית, נכנסת לגדר הוראת סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי שעניינו ניהול הליך פלילי בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. קבלת הטענה מצדיקה הענקת סעד מתאים, לפי נסיבות המקרה ומהות העניין.

6. במקרה הנדון, עולה מחומר הראיות כי בעוד שנגד הנאשם נאכפה עבירה על תקנה 36 (ב) לת"ת, לא נאכפה על החייל רוכב האופנוע עבירה בטיחותית שעניינה החזקת טלפון בעת נהיגת הרכב. לצורך הדיון אני מניח, מבלי לפסוק, כי טענת אכיפה בררנית יכולה לעלות לא רק ביחס לשתי עבירות זהות אלא, מקל וחומר, בין עבירה קלה יותר לעבירה חמורה יותר. דבריה של לילך בעניין שיקוליה של ג'ני לא לאכוף את העבירה על החייל רוכב האופנוע אינם רלוונטיים כמובן שכן לא לילך היא ששקלה שיקולים אלה והיא אינה יכולה להעיד עליהם. בסרטון נצפתה ג'ני טוענת כי שחרור החיל ללא רישום דוח נעשה על בסיס שיקול דעתה כשוטרת. ג'ני לא רשמה כל תרשומת בדבר שיקולים אלה ואך טבעי הוא כי לאחר יותר משנתיים לא תזכור מה היו שיקוליה.

האם מצב דברים זה מצדיק הענקת סעד של ביטול כתב האישום נגד הנאשם? לצורך תשובה לשאלה זו יש להידרש, לטעמי, לכך שטענת האכיפה הבררנית שמעלה הנאשם מבוססת על **מקרה אחד ויחיד** לו היה לכאורה עד ולא על סדרת מקרים כאלה. השאלה היא, האם די בהוכחת מקרה בודד של אכיפה בררנית כדי לעמוד בנטל הרובץ על הנאשם ולהעביר לרשות המנהלית את הנטל להוכיח כי טעמיה בעת האכיפה היו ראויים וענייניים. התשובה לכך היא בשלילה.

7. בע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פרץ** (מיום 10.9.13) דן בית המשפט העליון בשאלה מהו מספר המקרים

שעל נאשם להביא לצורך ביסוס טענת אכיפה בררנית. כב' השופט פוגלמן (בדעת מיעוט) סבר כי הצבעה על מקרה בודד או מס' מקרים בהם הרשות נהגה אחרת מאפשרת להפריך את חזקת התקינות העומדת לכאורה לרשות ומעבירה אליה את הנטל להוכיח כי האכיפה במקרה הנדון הייתה ראויה וזאת בשים לב ליתרון הנגישות למידע רלוונטי ממנו נהנית הרשות. כב' הנשיא גרוניס אליו הצטרף כב' השופט ג'ובראן קבע לעומת זאת כי ספק "אם ראוי לקבוע כי די במקרה זה אחד ויחיד בו פעלו הרשויות המנהליות בעבר בדרך שונה ולא הגישו כתב אישום כדי להוביל בהכרח לביטול של כתב אישום במקרה דומה אחר". ובהמשך נקבע כי "נראה כי על הנאשם להראות כי לאורך זמן ובאופן שיטתי (או קרוב לכך) קיבלו הרשויות המנהליות במקרים דומים החלטות שונות מאלו שנתקבלו במקרה שלו" (הדגשה שלי - ד.ס.). ; ראו גם : דפנה ברק - ארז, אכיפה בררנית: מן הזכות לסעד, הסניגור 200, 14). אכן, בעניין פרץ לא הייתה נפקות מעשית לעמדות השופטים במחלוקת זו שכן המדינה עמדה בנטל להראות כי כתב האישום שהוגש מייצג את המדיניות הנוהגת אולם לטעמי, טעמי שופטי הרוב בעניין פרץ יפים גם לעניינינו ובמחלוקת דעתי כדעת הרוב הגורסת כי אין די במקרה בודד על מנת להעביר את הנטל לרשות המנהלית על מנת להראות כי לא הייתה אכיפה בררנית במקרה הנדון.

8. מנתוני מקרה זה עולה - ובהנחה ונקבל את גרסת הנאשם במלואה כאמת - כי עלה בידי הנאשם להוכיח, לכל היותר, קיומו של מקרה נקודתי בודד של אכיפה בררנית מצד המשטרה. מקרה בודד זה, כאמור, אין בו כדי להעביר אל כתפי הרשות את הנטל להראות כי פעלה מתוך שיקולים ענייניים ובאופן ראוי. משכך, ומכיוון שבמסגרת הדיון לא הוכח כי ג'ני הונחתה מתוך מטרה זרה או שיקולים זרים בעת ששחררה את החיל לדרכו ולא הוכח קשר בין השיחה שניהלה ג'ני עם החייל לגבי הקנס וגובהו לבין החלטתה לשחרר את החייל מבלי לרשום לו דוח הרי שלא ניתן לקבוע כי שיקול זר, מטרה פסולה או שרירות הם שעמדו ביסוד ההחלטה לשחרר את החייל מבלי לרשום לו דוח. לפיכך, לא ניתן לומר כי הוכחה במקרה זה טענת הנאשם לקיומה של אכיפה בררנית.

נוכח כל האמור לעיל ובשים לב להודיית הנאשם בעבירה המיוחסת לו ודחיית טענתו לקיומה של "הגנה מן הצדק" (אכיפה בררנית) מצאתי להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, י"ג אדר תשע"ה, 04 מרץ 2015, במעמד הצדדים